



NORRMALMS STADSDELSFÖRVALTNING  
TRAFIKKONTORET  
EXPLOATERINGSKONTORET  
IDROTTSFÖRVALTNINGEN  
FASTIGHETSKONTORET

TJÄNSTEUTLÅTANDE  
DNR 300-677/2009  
DNR T2010-520-  
00389  
DNR E2010-520-  
00115  
DNR 412138-10  
DNR 4.4-143/2010

Norrmalms stadsdelsförvaltning:

Handläggare: Britt Mattsson

Telefon: 08-508 09 330

Trafikkontoret:

Handläggare: Liselotte Johansson

Telefon: 08-508 26 492

Exploateringskontoret:

Handläggare: Vello Parts

Telefon: 08-508 26 881

Idrottsförvaltningen:

Handläggare: Jan Sägström

Telefon: 08-508 26 238

Fastighetskontoret:

Handläggare: Marianne Bergsten

Telefon: 08-508 26 976

Till

Norrmalms stadsdelsnämnd

Trafik- och renhållningsnämnden

Exploateringsnämnden

Idrottsnämnden

Fastighetsnämnden

## Upprustning och utveckling av Bellevueparken - inriktningsbeslut

### Förslag till beslut

1. Norrmalms stadsdelsnämnd, trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden och fastighetsnämnden godkänner program för upprustning och utveckling av Bellevueparken, med den inriktning som framgår av förvaltningarnas förslag, till en total utgift för staden om 55 mnkr.
2. Nämnderna ger förvaltningarna i uppdrag att vidareutveckla projektet och återkomma till berörda nämnder med underlag för genomförandebeslut.
3. Nämnderna godkänner att förvaltningarna gör en framställan till länsstyrelsen om 25 mnkr av det s.k. vägverksanslaget för Kungliga Nationalstadsparkens utveckling.

Christina Rapp Lundahl

stadsdelsdirektör

Norrmalm

Magdalena Bosson

förvaltningschef

trafikkontoret

Krister Schultz

förvaltningschef

Inger Båvner

förvaltningschef

Torbjörn Johansson

förvaltningschef

exploateringskontoret

idrottsförvaltningen

fastighetskontoret

### **Sammanfattning**

Bellevueparken ligger inom Nationalstadsparken och ingår i den unika historiska landskapsparken kring Brunnsviken. Den används i dag för bollspel, naturlek, båtliv, utflykter och promenader. Besöksstrycket är idag lägre än i Norrmalms mer centrala parker. Bellevueparken beräknas i framtiden spela en större roll för människors möjlighet till rekreation i sin närmiljö när Norra Stationsområdet och Albano bebyggs med nya bostäder och arbetsplatser. Parken är en viktig och nödvändig grön oas i direkt anslutning och i kontrast till den tätbebyggda staden.

Ett program för upprustning och utveckling av parken har tagits fram under projektledning från trafikkontoret och Norrmalms stadsdelsförvaltning och genom en referensgrupp med representanter från berörda förvaltningar och aktörer i parken. Ett parksamråd och en parkvandring hölls den 30 september 2009.

Programmets huvuddrag är att förstärka karaktären av engelsk landskapspark, förstärka de ekologiska värdena, skapa en park som blir ett attraktivt utflyktsmål året runt. Upprustning av parken ger också förutsättningar att minska biltrafiken genom parken, skapa bättre gång- och cykelvägar, öka trygghet och tillgänglighet.

Projektet kommer att pågå under flera år och föreslås bekostas av flera olika aktörer som har intressen i parkområdet. Upprustningen beräknas medföra investeringsutgifter för staden om 55 mnkr och att resterande utgifter om 35 mnkr täcks genom extern finansiering.

Förvaltningarna föreslår att Norrmalms stadsdelsnämnd, trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden och fastighetsnämnden fattar inriktningsbeslut om upprustning och utveckling av Bellevueparken samt uppdrar till sina förvaltningar att återkomma med underlag för genomförandebeslut.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts gemensamt av Norrmalms stadsdelsförvaltning, trafikkontoret, exploateringskontoret, idrottsförvaltningen och fastighetskontoret. Eftersom projektet beräknas medföra investeringsutgifter > 50 mnkr har samråd skett med stadsledningskontoret (2009-11-30) innan nämndernas behandling av ärendet. Framförda synpunkter har beaktats och erforderliga ändringar har inarbetats i tjänsteutlåtandet. Ärendet avses behandlas enligt följande.

Norrmalms stadsdelsnämnd 2010-03-18

Trafik- och renhållningsnämnden 2010-03-23

Exploateringsnämnden 2010-03-25

Idrottsnämnden 2010-03-16

Fastighetsnämnden 2010-03-16.

## Bakgrund

### Historik

Fram till 1700-talet utgjordes området kring Bellevue av utmark. Den första mer ståndsmässiga bebyggelsen tillkom när Johan Pasch 1755 köpte ägorna och lät uppföra Paschens malmgård. År 1782 kom överståthållaren Carl Sparre i besittning av både Stallmästargården och Paschens malmgård. Sparres tankar med köpet av Paschens malmgård var att skapa en engelsk lustpark enligt kung Gustav III's intentioner för området kring Brunnsviken. Det var också kungen som gav egendomen dess nya namn – Bellevue. Sparres träslott stod färdigt 1784.

Några år tidigare hade arkitekt Fredrik Magnus Piper påbörjat arbetena med den engelska parken vid Haga för kungens räkning och 1784 utarbetade Piper även en generalplan för Bellevue.

Pipers utgångspunkt var den engelska parken som hämtat sin förebild från det böljande beteslandskapet. I Bellevue skapade Piper öppna siktlinjer mellan platser i parken och över till Haga. Stigarna vindlar i mjuka linjer och utblickspunkterna når man först efter att man nått krönet. De finns skisser till tempel och utsiktsplatser men det är tveksamt om någon av dessa har färdigställts.

Vid Sparres död 1791 övertogs Bellevue av kung Gustav III, men bara ett halvt år senare mördas kungen och de gustavianska visionerna för parken slocknade. Bellevue inhyste under 1800-talet en växlande skara av kungliga och förnåma hyresgäster men dessvärre avtog underhållet av parken. På 1830-talet bildades "Sällskapet för inhemsk silkesodling" till vilken en bit mark på Bellevue uppläts för plantering av mullbärsträd.

Ålkistan sprängdes 1863 vilket medförde att vattennivån i Brunnsviken sjönk med 1,25 meter. Värtabanans dragning 1878-82 skar okänsligt genom parken och delade den centrala pelousen<sup>1)</sup> i två delar. År 1889 övertog Stockholm stad arrendet och Bellevueparken rustades upp med inriktning mot idrotts- och utflyktspark. En större lekplan anlades norr om järnvägsbanken. I söder expanderade småindustrier allt närmare parken. Carl Eldhs ateljé tillkom intill Paschens malmgård 1919. På 1930-talet uppfördes Sveaplans flickläroverk (nuvarande Socialhögskolan) och på 1960-talet uppfördes Wenner-Grens Center varvid delen söder om Värtabanen fick en ny utformning.

<sup>1)</sup>Pelousen = Böljande, öppen gräsplan

## Nuvarande planförhållanden och markanvändning

Bellevueparken, som är ca 10 ha stor, ligger inom Nationalstadsparken och ingår i den unika historiska landskapsparken kring Brunnsviken. Den används i dag för bollspel, naturlek, båtliv, utflykter och promenader. På vintern är parken ett populärt utflyktsmål för pulkaåkning och skidåkning.

Området tillhör Norrmalm och besöksstrycket är idag lägre än i stadsdelens mer centrala parker. Bellevueparken beräknas i framtiden spela en större roll för människors möjlighet till rekreation i sin närmiljö när Norra stationsområdet och Albano bebyggs med nya bostäder och arbetsplatser.

Bellevueparken norr om Värtabanan utgör ej planlagd mark. I detaljplanearbetet för Norra Stationsområdets östra del kommer norra Bellevueparken att planläggas som park.

Inom Bellevueparkens norra del finns två båtklubbar, SS Brunnsviken samt Stallmästargårdens SS. Båda klubbarna har tillgång till mark för vinteruppläggning samt tillgång till vattenområde för bryggor längs parkens stränder.

Bellevue bollplan med placering centralt i parken, sköts och underhålls av idrottsförvaltningen. Under 2009 har bollplanen försetts med konstgräs. Verksamheten medför biltrafik in i parken.

Bellevueparken söder om Värtabanan utgör idag parkmark i detaljplan. I området finns Paschens malmgård med stenhus och köksflygel, stall samt vagnslider belägna på fastigheten Vasastaden 1:64. På samma fastighet ligger även Carl Eldhs ateljémuseum som ägs av Stiftelsen Carl och Elise Eldhs Ateljé. För fastigheten gäller detaljplan 2000-12936 för del av Norra länken (Norrtull - Roslagstull). I detaljplanen är byggnaderna med omgivande tomter kulturresevat Q.

På fastigheten Vasastaden 1:116 är Sparres träslott beläget. För fastigheten gäller stadsplan pl 5814 och tilläggsplan pl 6908. I stadsplanen är byggnaden belägen på parkmark.

Fastigheterna i parken ägs av Stockholms stad och samtliga byggnader med undantag för Carl Eldhs ateljémuseum förvaltas av fastighetskontoret.

I den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen på Bellevuehöjden finns det bl a ett museum i Carl Eldhs ateljé och ett sommarcafé i Paschens Malmgård, som i övrigt används för fest- och konferensändamål. Sparres träslott används för bostadsändamål. Den gamla stallbyggnaden är nedgången och har idag ingen hyresgäst. I anslutning till den finns ett duvslag.

### Tidigare beslut och ställningstaganden

I översiktsplan för Nationalstadsparken, 2009, anges att ett program för skötsel och utveckling av Bellevueparken ska tas fram i samband med byggandet av Norra Länken. Vidare anges att parkens historiska karaktär bör tas tillvara samtidigt som parken behöver utformas för att kunna möta en ökad rekreatiansanvändning framöver. Biltrafiken bör minskas och stränderna göras mer tillgängliga. Båtlivet beskrivs som en värdefull karaktär i södra Brunnsviken, men att anläggningarna idag dominerar vattenrummet och att de så långt som möjligt bättre bör anpassas till Brunnsvikenlandskapet.

I Parkplan för Norrmalm, Norrmalms stadsdelsnämnd 2007, beskrivs alla parker i stadsdelen, och för Bellevueparken anges bl a att ett program för utveckling av parken behöver tas fram. Stadsdelsnämnden anger i sitt flerårsprogram för 2011-2013 Bellevueparken som det mest prioriterade parkupprustningsprojektet.

Norra länken-projektet har möjliggjort att arbetet med Bellevueparkens upprustning har kunnat påbörjas. I nuvarande genomförandeavtal mellan Vägverket och Stockholms stad finns 10 mnkr avsatta som kompensation för det intrång i parklandskapet som arbetet med Norra Länken medför. Dessa medel ska användas för upprustning av Bellevueparken i sin helhet, och förvaltas av trafikkontoret.

I samband med ärendet ”Överenskommelse om utformning av Roslagstulls trafikplats vid anslutning av ramper från Norra Länken” som redovisades i trafikinämnden 2009-12-10, fick trafikkontoret i uppdrag att utreda möjligheterna att anordna en gångbro över Cedersdalsgatan för att underlätta förbindelsen mellan Roslagsgatan/Johannes skola och Bellevueparken.

## Analys

### Programförutsättningar

### Landskap

Vegetationen är i behov av bättre skötsel och underhåll för att parkens kulturhistoriska och ekologiska värden ska kunna återskapas och förbli långsiktigt hållbara. Siktlinjer i landskapet kan idag inte skönjas på grund av igenväxning. En gallring av trädbeståndet är nödvändig för att gynna tallar, ekar och andra ädellövträd. Härigenom gynnas också artrikedomen i markfloran. Parken behöver också öppnas upp för att stärka sambandet mot Hagaparken och Brunnsviken och ge utsiktsplatserna ett högre upplevelsevärde.

Vattenkontakten är starkt begränsad i parken genom de staket som kantar stränderna. Endast längst ut på Stallmästarholmens udde är det möjligt att nå ner till vattnet. Här finns också en liten sandstrand. Platsen utgör inget officiellt strandbad men har potential att bli det. Provtagning som utförts under 2009 visar att vattnet är tjänligt för bad.

Värtabanan delar det tidigare sammanhängande öppna parkrummet i två delar, norra och södra pelousen. Det är en programförutsättning att Värtabanan ska vara kvar. Idag är den norra pelousen förändrad av bland annat körvägar som går genom parken och hårdgjorda ytor som inte överensstämmer med parkens historiska ursprung. Den södra pelousen ansluter bättre till det historiska parklandskapet med sin mjukt böljande gräsyta. Anslutningarna mot omgivande byggnader, nuvarande Socialhögskolan och Wenner-Gren center kan dock förbättras.

### Trafik

Biltrafik är idag tillåten genom delar av parken. All trafik till båda båtklubbarna går från Roslagstull via Lögebodavägen samt passerar Värtabanan ner till Brunnsviksvägen. Under byggtiden för Norra länken tas varuleveranser till Stallmästargården samt tung trafik till byggarbetsplatsen tillfälligt in genom parken från Roslagsvägen. Parkering är idag tillåten på södra sidan av Brunnsviksvägen mellan Stallmästargården och Roslagsvägen. Ett fåtal markerade parkeringsplatser finns vid Carl Elds ateljé samt en privat parkering vid Sparres träslopp. Avgiftsbelagd besöksparkering finns i anslutning till Wenner-Gren Center, Socialhögskolan samt Stallmästargården. Körvägarna har en bredd av ca 6 m och på vissa sträckor finns kantstenar till trottoarer kvar.

Biltrafiken och parkerade bilar utmed Brunnsviksvägen utgör idag ett problem för miljön i parken, avseende trygghet för gående och cyklister samt för upplevelsen av parklandskapet.

Miljön i Bellevueparken påverkas av den ”snabba” cykeltrafiken som passerar parken. Cykeltrafiken är intensiv längs Brunnsviksvägen samt genom den södra pelousen.

#### Tillgänglighet

Cedersdalsgatan utgör en stor barriär för tillgängligheten till parken. Roslagsvägen kommer att vara en barriär mot den planerade bebyggelsen i Albanoområdet. Parkens entréer är otydliga och behöver göras mer inbjudande och trygga för gående. Belysning och möblering i parken är i behov av upprustning.

#### Program

Programarbetet för utveckling av parken påbörjades under hösten 2008 i samband med planarbetet för tilläggsplan till gällande detaljplan för södra Bellevueparken. Tilläggsplanens syfte är att möjliggöra ett 155 m långt öppet schakt för Norra Länken genom parken under byggtiden, som beräknats till 3,5 år med byggstart 2010.

#### Projektorganisation

Programarbetet har drivits genom en arbetsgrupp med projektledning från trafikkontoret och Norrmalms stadsdelsförvaltning med hjälp av konsulterade landskapsarkitekter och kulturhistoriker, samt genom en referensgrupp med representanter från Länsstyrelsen, Vägverket, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, Förbundet för ekoparken, Kungliga Djurgårdsförvaltningen, Stockholms stadsmuseum och idrottsförvaltningen. För information och aktuella sakfrågor har SISAB, fastighetskontoret och Wenner-Gren Center kontaktats.

#### Målsättning

- Lyfta fram Bellevueparken som en viktig del av Nationalstadsparken och parklandskapet kring Brunnsviken.
- Förstärka den historiska inriktningen mot Pipers engelska landskapspark
- Förstärka de ekologiska värdena i parken
- Parken skall göras mer attraktiv för besökare och boende i framtidens Stockholm.

Programmet ligger väl i linje med stadens övergripande mål i vision 2030 om framkomlighet, trygghet respektive god miljö. Detta märks bl.a. genom förbättringar för gång- och cykeltrafiken samt åtgärder för tillgänglighet och trygghet. Bellevueparken är en nödvändig förutsättning för en god närmiljö i

Diagram illustrating a landscape architectural plan for a park area, likely in Stockholm, Sweden. The plan shows a large green area with various zones labeled in Swedish: "NORRA PELOUSEN" (North Lawn), "SÖDRA PELOUSEN" (South Lawn), "BELLEVUEGÅRDEN" (Bellevue Garden), and "WIKER-GÅRDEN" (Wiker Garden). It also shows "STALLMÄSTARMOLMEN" (Stallmaster Island) and "SÖDRA HÖMBÄTTAN" (South Home). The plan includes numerous trees, paths, and buildings. A scale bar at the bottom right indicates "skala 1:2500".

**www.stockholm.se**

rekryteringsträd. Nyplantering av träd och komplettering av markskikt utförs. Siktlinjer öppnas upp för att ge utsiktsplatserna ett högre upplevelsevärde och för att **stärka sambandet mot Hagaparken och Brunnsviken**.

Stallmästarholmens yttersta spets förses med ny ramp, trappa och handledare för att öka tillgängligheten till vattnet och stranden och höja parkens **attraktivitet för besökare**. Möjligheten till ett officiellt strandbad föreslås utredas vidare genom att nya vattenprover tas under 2010.

Bättre vattenkontakt genom förändring av båtclubbarnas områden föreslås utredas vidare i det kommande detaljplanearbetet för norra Bellevueparken.

#### Trafik

Förutsättningarna för **gång- och cykeltrafiken** förbättras och biltrafiken inom parken föreslås minskas genom att dess centrala delar görs bilfri. Detta uppnås genom att trafik till Brunnsvikens SS föreslås angöras från Roslagsvägen, trafik till Stallmästargårdens SS angörs från Annerovägen och fastigheterna på Bellevuehöjden föreslås få angöring från Lögebodavägen via Roslagstull. Genom att Bellevues bollplan flyttas till plats invid nuvarande Socialhögskolan där möjlighet till bilparkering finns kan delar av Brunnsviksvägen och Lögebodavägen stängas av för biltrafik.

En utredning som tagits fram av trafikkontoret parallellt med programarbetet för parken visar en möjlighet till ny cykelväg över Roslagsvägen som ett rekreativt stråk, invid delar av Värtabanans sträckning. Den kan medföra fördelar för parkmiljön, men behöver utredas vidare och det är viktigt att den anpassas till landskapet. Denna investering har **inte** medtagits i programmet.

Även förslag till cykelvägsanslutning från Solna vid Stallmästargården behöver utredas vidare. Denna investering har **inte** medtagits i programmet.

#### Verksamheter

För att kunna **göra parken mer attraktiv** samt möta det ökande besöksstrycket i parken föreslås flera platser för lek i naturen och med sittplatser och grillplatser. I kanten vid den norra pelousen utformas t ex en lektya med lekfunktioner anpassande till platsen och landskapet.

Fastighetskontoret som förvaltar de gamla stallbyggnaderna på Bellevuehöjden kommer under år 2010 och 2011 ta fram en upprustningsplan för byggnaderna samt starta ett utvecklingsarbete för att finna en ekonomiskt lönsam verksamhet

som kan inrymmas i de kulturhistoriskt värdefulla stallbyggnaderna och som passar in i Bellevueparken.

Duvslaget på Bellevuehöjden är i dag nedgången och illa skött. Det skräpar dessutom ner i parken och föreslås avvecklas.

Inom projekt Norra Stationsområdet utreds f n om byggnaden för nuvarande Socialhögskolan i framtiden kan utgöra områdets grundskola. Närheten till Bellevueparkens bollplan i det nya föreslagna läget invid byggnaden är positiv liksom närheten till den planerade idrottsparken inom Norra Stationsområdet väster om Wenner-Green Center. En ny idrottspark skulle innebära att Norrmalm totalt sett kommer att få ett tillskott av idrottsytor.

#### Tillgänglighet och trygghet

En **trygg, attraktiv och tillgänglig miljö** skapas genom ny belysning, lek- och aktivitetsytor, tydliga fordonsfria stråk, förbättrade markbeläggningar och flera sittplatser. Parkens entréer tydliggörs och får en inbjudande utformning.

En angelägen åtgärd för att öka parkens tillgänglighet är att genomföra en gångbro över Cederdalsgatan enligt förslag som studerats av trafikkontoret inom projektet för Roslagstull. Trafiknämnden gav 2009-12-10 trafikkontoret i uppdrag att utreda möjligheterna att anordna en gångbro över Cedersdalsgatan för att underlätta förbindelsen mellan Roslagsgatan/Johannes skola och Bellevueparken. Denna investering har **inte** medtagits i programmet.

#### Samråd och medborgardialoger

Inför varje parkupprustning inbjuder stadsdelsförvaltningen till ett parksamråd för medborgarna enligt riktlinjer i parkplan för Norrmalm. Parksamråd om program för utveckling av Bellevueparken hölls den 30 september 2009 i Wenner-Gren Center under ledning av representanter från trafikkontoret och Norrmalms stadsdelsförvaltning. Då genomfördes också en parkvandring i området för intresserade medborgare. Sammanlagt deltog ca 25 personer i samråd och parkvandring.

Synpunkter som framfördes på mötet var reaktioner på pågående slyröjning och skötsel i parken, både positiva och negativa, och om vilken sorts träd som kommer planteras i parken. Frågor ställdes också om hur trafiksituationen kommer lösas i parken, vad kommer hända med båtklubbarna, deras staket och allmänhetens tillgänglighet till vattnet samt synpunkter på duvslaget och det skräpiga intrycket i dess närhet.

Sammanfattningsvis var synpunkterna från de närvarande på samrådsmötet mest positiva. Särskilt med att parken blir bilfri och att tillgängligheten till vattnet längs strandpromenaden kommer att öka på sikt.

Möjlighet för att lämna synpunkter på programmet har funnits fram t o m 9 november. Två synpunkter har inkommit. Den första handlar om fotbollsplaner, man vill behålla den befintliga och vill helst ha fler i området med tanke på de kommande bostadsområdena. Den andra reagerar negativt på pågående skötsel och slyröjning i parken och ifrågasätter varför lönnar har tagits bort.

Information om mötet fanns annonserat i "Vi i Vasastan", på stadens webb-sida, samt genom affischer i parkområdet. Programmet i sin helhet finns tillgängligt på stadens webb-sida. Programmet har också funnits tillgängligt i receptionen hos Norrmalms stadsdelsförvaltning mellan 1 oktober och 9 november 2009.

Den 16 december har en gemensam skrivelse inkommit från två personer med yttrande över programmet. Sammanfattningsvis handlar dessa synpunkter om att programmet inte tillvaratar 1700-talsparken fullt ut. Förslagsställarna menar att en bild av det gustavianska landskapet skall återskapas utan kompromisser, bl.a. framför de att Värtabanan ska tas bort. De är positiva till återskapandet av den norra pelousen och det historiska vägnätet såsom det redovisas i programmet. I övrigt anser de att programmet inte står i överensstämmelse med dess målsättning och skall underkännas. Vidare är de missnöjda med informationen och kommunikationen om projektet från och med trafikkontoret samt med kallelsen till samrådsmötet. Flera synpunkter gällande vegetationsbehandling framförs också. Synpunkterna handlar om nedtagning av träd som genomförts inom Norra länken-projektet.

### Tidplan för projektet

Projektet är omfattande och kommer att pågå under flera år och är uppdelat i etapper enligt följande:

|                                        |         |                                                      |
|----------------------------------------|---------|------------------------------------------------------|
| <u>Stallmästarholmen</u> <sup>2)</sup> | 2009    | Landskapsvård, skötselplan                           |
|                                        | 2010    | Projektering                                         |
|                                        | 2011    | Anläggning                                           |
| <u>Bellevuehöjden</u>                  | 2010-11 | Landskapsvård, upprustningsplan för stallbyggnaderna |
|                                        | 2012    | Projektering                                         |
|                                        | 2013    | Anläggning (exkl vägen ej förrän 2015-16)            |

|                                     |         |              |
|-------------------------------------|---------|--------------|
|                                     | 2014    | Stallbyggnad |
| <u>Södra pelousen</u>               | 2010    | Projektering |
|                                     | 2013-14 | Anläggning   |
| <u>Ny bollplan</u>                  | 2014-15 | Projektering |
|                                     | 2015    | Anläggning   |
| <u>Norra pelousen</u> <sup>2)</sup> | 2014-15 | Projektering |
|                                     | 2016    | Anläggning   |

<sup>2)</sup> Detaljplanearbetet för norra Bellevueparken startar senare.

## Ekonomi

En översiktlig ekonomisk bedömning har tagits fram med programmet som underlag. Någon nuvärdesberäkning har ej upprättats i detta ärende eftersom det inte finns flera alternativ med påtagligt olika betalningsströmmar. För sådana projekt är det inte meningsfullt att göra nuvärdesberäkning. Projektet avses bekostas av flera olika aktörer som har intressen i parkområdet. I nedanstående tabeller anges följande beteckningar för respektive aktör:

N SDN : Norrmalms stadsdelsnämnd

TrN: trafik- och renhållningsnämnden,

ExplN: exploateringsnämnden

**IdN**: idrottsnämnden

FSN: fastighetsnämnden

VV NL: Vägverket Norra länken

Lst: länsstyrelsen

### Investeringar

#### *Projektets totala utgifter i löpande prisnivå*

| Finansieras av      | Ansvarsområde                                      | mnkr      |
|---------------------|----------------------------------------------------|-----------|
| N SDN               | Park, strand, vegetation                           | 15        |
| TrN                 | Gator och belysning                                | 10        |
| ExplN               | Park, lek, aktiviteter, parkvägar                  | 20        |
| <b>IdN</b>          | Bollplan, kompensation                             | 5         |
| FSN                 | Upprustning av stallbyggnad                        | 5         |
| VV NL <sup>3)</sup> | Parkprogram/utredning fram till genomförandebeslut | 5         |
| VV NL <sup>3)</sup> | Stallmästarholmen                                  | 5         |
| Lst <sup>4)</sup>   | Norra pelousen /stallbyggnad                       | 25        |
| <b>Summa</b>        |                                                    | <b>90</b> |

<sup>3)</sup> Dessa medel förvaltas av trafikkontoret enligt gällande genomförandeaftal mellan Vägverket och Stockholm Stad.

4) Enligt överenskommelsen mellan Stockholms stad, länsstyrelsen och vägverket i april 2009 ska staden svara för 25% av det totala anslaget om 100 mnkr..

### *Finansiering inom staden i löpande prisnivå (mnkr)*

|              | Före2010 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | Totalt    |
|--------------|----------|------|------|------|------|------|------|------|------|-----------|
| N SDN        |          |      | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    |      |      | 15        |
| TrN          |          |      |      |      |      |      | 5    | 5    |      | 10        |
| ExplN        |          |      |      |      |      |      | 20   |      |      | 20        |
| IdN          |          |      |      |      |      |      | 5    |      |      | 5         |
| FSN          |          |      |      |      |      | 5    |      |      |      | 5         |
| <b>Summa</b> |          |      | 3    | 3    | 3    | 8    | 33   | 5    |      | <b>55</b> |

### **Norrmalms stadsdelsnämnd**

Stadsdelsnämnden har möjlighet att avsätta parkinvesteringsmedel för parkens upprustning, förutsatt att projektet prioriteras av kommunfullmäktige som beslutar årsvis om stadens parkinvesteringar. Stadsdelsförvaltningen bedömer att sammanlagt 15 mnkr kan avsättas för Bellevueparkens upprustning åren 2011-2015.

### **Trafik- och renhållningsnämnden**

Trafik- och renhållningsnämnden ansvarar för de åtgärder som behövs för att skapa till en bättre, tryggare och tillgänglig trafikmiljö i parken. Trafikkontoret bedömer att sammanlagt 10 mnkr kan inrymmas i investeringsplanen för 2015 och 2016.

### **Idrottsnämnden**

Tidplanen för genomförande av ny bollplan beräknas sammanfalla med att nuvarande konstgräs på Bellevues bollplanen tjänat ut och behöver ersättas. Idrottsförvaltningen bedömer att en kompensationsinvestering om sammanlagt 5 mnkr inryms i investeringsplanen för 2015.

### **Exploateringsnämnden**

Bellevueparken beräknas i framtiden spela en större roll för människors möjlighet till rekreation i sin närmiljö när Norra stationsområdet och Albano bebyggs med nya bostäder och arbetsplatser. Norra Bellevueparken kommer att ingå i planområdet för Norra stationsområdets östra del som även omfattar f d bensinstations-tomten. Exploateringskontoret bedömer att sammanlagt 20 mnkr kan inrymmas i investeringsplanen för 2015 och 2016, som en del i exploateringsprojektet Norra stationsområdet.

### Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden ansvarar för upprustning av stadens byggnader i området. Fastighetskontoret bedömer att upprustningen av stallbyggnaderna kommer att medföra investeringsutgifter om ca 5 mnkr som inryms i investeringsplanen för 2014, men det är osäkert om projektet kan vara lönsamt och om projektet kan genomföras.

*Extern finansiering i löpande prisnivå (mnkr)*

|              | Före2010 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | Totalt    |
|--------------|----------|------|------|------|------|------|------|------|------|-----------|
| VV NL        | 2        | 2    | 6    |      |      |      |      |      |      | 10        |
| Lst          |          |      |      |      |      | 5    | 5    | 15   |      | 25        |
| <b>Summa</b> |          |      |      |      |      |      |      |      |      | <b>35</b> |

### Vägverket

I nuvarande genomförandeavtal mellan Vägverket och Stockholms stad finns 10 mnkr avsatta som kompensation för det intrång i parklandskapet som arbetet med Norra Länken medför. Dessa medel ska användas för upprustning av Bellevueparken i sin helhet och förvaltas av trafikkontoret. Till parkprogram och utredning avsätts 5 mnkr och för upprustning av Stallmästarholmen avsätts 5 mnkr.

### Länsstyrelsen

Bellevueprojektet kan få möjlighet att ta del av de medel om totalt 100 mnkr, som avsatts för åtgärder inom hela Nationalstadsparken. Det är länsstyrelsen som ansöker om dessa medel årsvis till regeringen för beslut. Förslag till fördelning av medel tas fram av länsstyrelsen utifrån uppställda mål och kriterier samt utifrån dialog med olika aktörer inom Nationalstadsparken. Förvaltningarna beräknar att Bellevueparken tilldelas medel till den norra pelousen för att kunna återskapa det historiska parklandskapet runt Brunnsviken samt till upprustning av de kulturhistoriskt värdefulla stallbyggnaderna på Bellevuehöjden. I ovanstående kalkyl har förutsatts att projektet erhåller investeringsmedel om 25 mnkr.

Trafikkontoret har under januari 2010 lämnat in intresseanmälan till länsstyrelsen om dessa medel.

### Driftkonsekvenser

Trafikkontorets kostnader för Bellevueparken avser drift- och underhåll av vägar och belysning i området. Omfattningen av vägar i parkområdet kommer att minska när parkens upprustning genomförs. Samtidigt kommer parkens belysning kompletteras och förstärkas och därmed förväntas trafikkontorets kostnader för drift- och underhåll att bli oförändrade.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har under 2009 inlett arbetet med att åtgärda en under många år eftersatt skötsel och underhåll av vegetationen i den norra delen av parken. Detta arbete utförs inom den årsvisa budgeten för parkunderhåll inom stadsdelen. Landskapsvård för övriga delområden i parken planeras att inrymmas i stadsdelsnämndens ordinarie underhållsmedel för 2010-2012.

Drift och underhåll av parkytorna beräknas öka till följd av den föreslagna upprustningen. Anledningen är förändrad användning och ökat besöksstryck i parken när Norra Stationsområdet och Albano bebyggs samt att omfattningen av parkvägar i området ökar. Omklassning av markytor från ”natur” till ”park” samt ett ökat befolkningsunderlag kommer att ge Bellevueparken en större tilldelning av parkdriftmedel enligt stadens nuvarande resursfördelningssystem.

Den föreslagna flytten av Bellevues bollplan förväntas inte ge några förhöjda ekonomiska konsekvenser för idrottsnämndens budget för drift och underhåll.

#### Risk och osäkerhet

I ett projekt som Bellevueparken med många aktörer och kopplingar till kringliggande stora exploateringar finns det en betydande osäkerhet om genomförandetiden. Vid tidsförskjutning kommer de totala utgifterna (angivna i löpande prisnivå) att förändras till följd av prisutvecklingen.

Markförhållandena är rätt väl kända och bedöms inte allvarligt kunna försvåra den typ av arbeten som planeras genomföras i parken. Även byggnadernas skick beräknas vara relativt väl kända innan genomförandebeslut kommer att fattas. Planerade anläggningsarbeten bedöms inte heller innehålla ny teknik eller material som skulle kunna innebära risker, vilka påtagligt kan förändra den redovisade ekonomiska bilden.

För stadens del av projektets finansiering redovisas en tydlig fördelning mellan nämnderna. Det bör dock betonas att angivna utgifter för åren 2011-2016 bara är en preliminär budgetplanering. Även vad gäller den externa finansieringen finns osäkerhet kring hur stor del av avsatta medel för åtgärder inom Nationalstadsparken som kan komma ifråga för Bellevueparken.

Ytterligare en osäkerhet är hur stor prisutvecklingen kommer att bli under parkens genomförandetid. Sammantaget bedöms dock den ekonomiska planen för parkens upprustning inte innehålla mer osäkerhet än andra investeringsprojekt. I upprättade kalkyler finns avsatt en budgetreserv på 20% för oförutsedda händelser.

### **Förvaltningarnas förslag**

Förvaltningarna föreslår att Norrmalms stadsdelsnämnd, trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden och fastighetsnämnden fattar inriktningsbeslut om upprustning och utveckling av Bellevueparken i enlighet med detta tjänsteutlåtande och bifogade programhandlingar.

Förvaltningarna föreslår att Norrmalms stadsdelsnämnd, trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden och fastighetsnämnden ger sina förvaltningar i uppdrag att vidareutveckla projektet och återkomma till berörda nämnder med underlag för genomförandebeslut.

Förvaltningarna föreslår att en framställan görs till länsstyrelsen om att nyttja 25 mnkr av det s.k. vägverksanslaget för Kungliga Nationalstadsparkens utveckling.

### **Slut**

### **Bilaga**

Program för utveckling av Bellevueparken 2009-04-14.

Programmet finns även tillgängligt på [www.stockholm.se/norrmalm](http://www.stockholm.se/norrmalm)